

ศุภิกา พงษ์ 2557: การศึกษาการเปรียบเทียบเชิงแข่งขัน และความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏของการส่งออกข้าวของประเทศไทย ประเทศเวียดนาม และประเทศอินเดีย ปรินญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อาจารย์ปิยะพรณ ช่างวัฒนชัย, Ph.D. 200 หน้า

ข้าวเป็นสินค้าเกษตรที่สำคัญของไทย มีปริมาณการส่งออกเป็นจำนวนมากทุกปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าวหอมมะลิถือเป็นพันธุ์ข้าวที่มีความสำคัญ และสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศไทยได้อย่างมาก แต่ปัจจุบันพบว่า มีหลายประเทศที่พัฒนาการผลิตข้าวหอมมะลิให้ประสิทธิภาพและมีคุณภาพมากขึ้นซึ่งประเทศที่เป็นคู่แข่งสำคัญในการส่งออกข้าว คือ ประเทศเวียดนาม และอินเดีย

ดังนั้นในงานวิจัยนี้ จึงทำการเปรียบเทียบความได้เปรียบเชิงแข่งขันของตัวชี้วัดต่างๆ ที่มีผลต่อความสามารถในการส่งออกข้าวหอมมะลิไปยังตลาดอาเซียนของประเทศไทย เปรียบเทียบกับประเทศเวียดนาม และอินเดีย ข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2551-2556 โดยวิเคราะห์ตามหลักทฤษฎีความได้เปรียบเชิงแข่งขัน คือ Diamond Model และทฤษฎีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (RCA)

ผลการศึกษาพบว่า ประเทศไทยมีความได้เปรียบเชิงแข่งขันต่อประเทศเวียดนาม คิดเป็นร้อยละ 4.01 โดยมีความได้เปรียบด้านกลยุทธ์โครงสร้าง และสภาพการแข่งขันมากที่สุด มีค่าดัชนีความได้เปรียบเชิงแข่งขันคิดเป็นร้อยละ 10.28 และมีความเสียเปรียบเชิงแข่งขันต่อประเทศอินเดีย คิดเป็นร้อยละ 4.23 โดยมีความเสียเปรียบด้านสิ่งสนับสนุนเกี่ยวเนื่องมากที่สุด มีค่าดัชนีความได้เปรียบเชิงแข่งขันคิดเป็นร้อยละ 12.67 ในส่วนผลจากการศึกษาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (RCA) พบว่า ประเทศไทย และเวียดนามมีความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบในการส่งออกข้าวหอมมะลิไปยังตลาดอาเซียน และประเทศอินเดียมีความเสียเปรียบ โดยเปรียบเทียบในการส่งออกข้าวหอมมะลิไปยังตลาดอาเซียน เพราะประเทศอินเดียไม่ใช่ประเทศที่ทำการส่งออกข้าวหอมมะลิเป็นหลัก ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ นำไปสู่ข้อเสนอแนะว่า ควรส่งเสริมให้ชาวลาดคั้นทุนการปลูกข้าวอย่างจริงจัง โดยธรรมาภิบาลให้ใช้ปุ๋ยชีวภาพแทนปุ๋ยเคมีที่มีราคาสูงขึ้น มีการนำเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัยมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต รวมไปถึงการให้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำแก่เกษตรกร เป็นต้น